

דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה

במסמך זה פירוטנו את דרכי הפעולה המומלצות במספר מצבי חרום בהם עלול הנהוג ברכב להיתקל במהלך נהיגה.

בכל מקרה של תקלה כלשהי ברכב תוך כדי נהיגה, יש לנקוט בפעולות הבאות:

דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה

1. יש לסטות בצורה הדרגתית ובאיטיות לשול בימין הדרך ככל שניתן ולוודא כי מרחק העצירה סמוך למעקה בטיחות.
2. לצאת מהרכב במהירות ובזהירות וכן לאפשר לנוסעים לרדת בבטחה.
3. להפעיל את מהבהבי החירום, (HAZARD).
4. ללבוש אפוד זוהר.
5. להציב משולש אזהרה כך שיראה ממרחק של 100 מטרים.
6. במידה והתקלה מתרחשת בכביש בינעירוני - יש לדווח למוקד המשטרה **100** על מקום העצירה של הרכב.
7. במידה והתקלה מתרחשת בשול הדרך שבכביש 6 - יש לחייג למוקד **6116*** ולדווח על מקום העצירה.
8. לעמוד בצד הימני של הדרך (מעבר לגדר הפרדה, אם יש).
9. לדווח למוקד נתיבי ישראל (נת"י) – 2120 * ו/או מנהרות הכרמל – 5424 *

חובה על הנוהגים ברכב להפעיל שיקול דעת ולנקוט בכל צעדי הזהירות הנדרשים על מנת להבטיח את שלומם, בטיחות הנוסעים והמשתמשים בדרך.

מה עושים במקרה של תקלת איבוד בלמים?

1. לוחצים במהירות מספר פעמים על דוושת הבלם ומרפים (מעין ניפוח).
2. אם זה לא עוזר:
 - מנסים להאט את כלי הרכב בעזרת תיבת הילוכים – להוריד הילוכים בהדרגה (ברכב אוטומטי מורידים הילוכים על ידי הסטת ידית הילוכים ל-2 ואח"כ ל-1, או במערכת המסומנת בסימני + (פלוס) ו - (מינוס) על ידי הסטת הידית לעבר המינוס)
 - משתמשים בבלם החנייה – להרים/לדרוך אותו באטיות (זהירות - בלימת חזקה עלולה לסחרר את הרכב).
3. אם עדיין לא מצליחים להאט את כלי הרכב – יש למצוא נתיב מילוט שיש בו עלייה, או, באין ברירה, לנסות להאט את כלי הרכב באמצעות חיכוך הדרגתי בגדר הפרדה. בכל מקרה, יש לעצור את כלי הרכב בשול הדרך במקום בטוח ולבצע את הפעולות כמפורט – ב"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה"
4. שימו לב - דימום המנוע כמוצא אחרון עשוי להיות יעיל אבל יש בו סיכונים:
 - א. הגה "קשה" - מערכת "הגה כוח" תפסיק לפעול וכתוצאה מכך ההיגוי יהיה קשה לשליטה במיוחד במהירות גבוהה.
 - ב. קיימת סכנה שמגבר הבלם לא יפעל ודוושת הבלם תהיה קשה מאד ללחיצה.

2.3 מה עושים כשצמיג מתפוצץ תוך כדי נהיגה?

- התפוצצות צמיג תוך כדי נסיעה עלולה לגרום לאובדן השליטה ברכב וכתוצאה מכך אף לתאונה. על מנת לצמצם מראש את הסיכון יש לבדוק את תקינות כל הצמיגים ברכב ולבדוק את לחץ האוויר בהם לפי הוראות יצרן הרכב, המופיעות בספר הרכב ובטבלה המוצמדת לרכב (לרוב על מסגרת דלת הנהג – נראית לעין לאחר פתיחת הדלת).
- כאשר צמיג מתפוצץ תוך כדי נסיעה יש להאט את כלי הרכב ולהביא אותו לעצירה במקום בטוח, גם במחיר של הריסת הצמיג ונסיעה על החישוק (גי'אנט).
1. לאחוז היטב בהגה ולשלוט בו תוך כדי התנגדות למשיכה לכיוון הצמיג שהתפוצץ.
 2. להאט ככל האפשר בעזרת הבלמים ותיבת הילוכים (ברכב אוטומטי מורידים הילוכים מ-D ל-2 ואחר כך ל-1).
 3. לעצור את כלי הרכב בשול הדרך במקום בטוח, רחוק ככל האפשר מהכביש,
 4. אזי יש לבצע את פעולות החרום כמפורט – ב"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה" ולהזעיק שירות דרך או שירות פרטי של הביטוח.
- אם אין שירות בנמצא, יש להחליף גלגל בזהירות ובמהירות על מנת לצמצם את החשיפה להיפגעות בשול הדרך.
5. להגיע עם הרכב בהקדם האפשרי למוסך או לפנצ'רייה ולבדוק בהזדמנות זו את תקינות כל צמיגי הרכב.

6. צמיג חלופי : מטעמי חיסכון (במקום ובמשקל), בחלק מכלי הרכב מצוי צמיג חלופי קטן במידותיו. אין לנסוע עם צמיג כזה למרחק גדול, אלא רק עד הפנצ'רייה הקרובה. בדרך בין-עירונית יש לנהוג עד הפנצ'רייה במהירות שאינה עולה על 80 קמ"ש.

2.4 מה עושים בתקלת האצה לא נשלטת של הרכב

האצה לא נשלטת של כלי הרכב מתרחשת עקב בעיה מכנית, כמו, לדוגמה : נעילת דוושת הדלק, או עקב בעיה אלקטרונית (בעיה במחשב ניהול המנוע, במערכת בקרת השיוט וכו'). זהו מצב חירום, שבו הנהג עלול לאבד שליטה על כלי הרכב. מה עושים?

1. שומרים על קור רוח
2. מעבירים את ידית ההילוכים לסרק (ניוטל).
3. מאטים ככל האפשר בעזרת הבלמים.
4. אם לא מצליחים לבלום משתמשים בבלם החנייה .
5. מוצאים נתיב מילוט בדרך עולה.
6. כשהרכב מגיע למצב עצירה מדוממים מנוע.
7. מנסים לעצור את כלי הרכב בשול הדרך, במקום בטוח.
8. ולבצע את הפעולות החרום כמפורט – **"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה"**

2.5 מה עושים בתקלת דימום המנוע במהלך הנסיעה ?

כלי רכב עלול להיכבות באמצע הנסיעה בשל מחסור בדלק או תקלה חשמלית/מכנית. שומרים על קור רוח.

מנסים להשתלב ככל האפשר בימין הדרך, עם עדיפות לשול הדרך.
אם דימום המנוע מתרחש באמצע הנתיב ואין אפשרות לעצור בימין הדרך או בשול הדרך, פועלים על פי הכללים הנ"ל ומתקשרים למשטרה בדחיפות על מנת לדווח על נתיב נסיעה חסום.
ולבצע את הפעולות החרום כמפורט – **"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה"**

ספר הרכב – אחריות הנוהג ברכב להיצמד לאמור בהוראות היצרן ולהזהרות / הנחיות הבטיחות הספציפיות המופיעות בספרות הטכנית של הרכב .

דרכי התקשרות עם צוות משק הרכב:

איציק קלרטג – קצין בטיחות בתעבורה – 0522414912

חיים ענבה - רכז שרות ותחזוקת רכב – 0524535341

אביה ורדי - אחראית מנהלה - - 04-8292830

משרד משק הרכב – auto@trdf.technion.ac.il

תמצית חקיקה בנושא הבטיחות בתעבורה

1. התנהגות בדרך - חובת הזהירות

21. (א) כל עובר דרך חייב להתנהג בזהירות.
(ב) כל עובר דרך חייב להתנהג באופן שלא :

- (1) יקפח זכותו של אדם להשתמש שימוש מלא באותה דרך ;
- (2) יגרום נזק לאדם או לרכוש ולא יתן מקום לגרום נזק כאמור ;
- (3) יפריע את התנועה ולא יעכבנה ;
- (4) יסכן חיי אדם.

(ג) לא ינהג אדם רכב בקלות ראש או בלא זהירות, או ללא תשומת לב מספקת בהתחשב בכל הנסיבות ובין השאר בסוג הרכב, במטענו, בשיטת בלמיו ומצבם, באפשרות של עצירה נוחה ובטוחה והבחנה בתמרורים, באותות שוטרים, בתנועת עוברי דרך ובכל עצם הנמצא על פני הדרך או סמוך לה ובמצב הדרך.

25. לא ינהג אדם רכב אלא אם הוא בקי בהפעלתו ובשימוש בו.

26. אדם שמתקיים בו אחד מאלה לא ינהג רכב:

- (1) הוא שרוי במצב העלול לסכן עוברי דרך ;
- (2) הוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים ;
- (3) הוא אינו מסוגל לנהוג ברכב בבטחון סביר מחמת מצב נפשו או מחמת חולשה או ליקוי גופני ;
- (4) הוא במצב השולל ממנו את השליטה ברכב או את ראיית הדרך והתנועה בה.

27. (א) לא ינהג אדם רכב כשהרכב נמצא במצב העלול לסכן עוברי דרך.

(ב) לא ינהג אדם רכב אלא אם מבנהו של הרכב, ציודו, אבזריו, סימונו ונשיאת מטענו הם בהתאם להוראות הפקודה או תקנות אלה, לרבות תנאים בהיתר וברשיון.

(ג) לא ינהג אדם רכב כאשר הרכב במצב השולל מהנהג שליטה בו.

28. החובה להחזיק בהגה

(א) נוהג רכב חייב להחזיק בידיו את ההגה כל עוד הרכב בתנועה ; אולם רשאי הוא להסיר יד אחת מן ההגה אם עליו לעשות בה דבר להבטחת פעולתו התקינה של הרכב או לקיום כללי התנועה.

(ב) בעת שהרכב בתנועה, הנוהג ברכב –

(א) לא יאחז בטלפון קבוע או נייד, ולא ישתמש בהם ברכב אלא באמצעות דיבורית ;

(ב) לא ישלח או יקרא מסרון (s.m.s) ;

(2) "דיבורית" - התקן המאפשר שימוש בטלפון בלא אחיזה בו ובלבד שאם ההתקן מצוי בטלפון, הטלפון יונח ברכב באופן יציב המונע את נפילתו ;

2. ההתנהגות בתאונות דרכים

144. (א) נוהג רכב המעורב בתאונה שכתוצאה ממנה נהרג אדם או נפגע, יפעל לפי הוראות אלה :

(1) יעצור מיד את הרכב במקום התאונה או קרוב אליו ככל האפשר, ולא יזיזו ממקומו אלא אם יש הכרח להשתמש ברכב לצורך ביצוע האמור בפסקה (2) או אם שוטר הרשה את הדבר ;

(2) בהתאם לנסיבות המקרה ומקום התאונה, יגיש לכל אדם שנפגע באותה תאונה עזרה מתאימה ובמיוחד :

(א) ידאג למניעת כל נזק נוסף לנפגע ;

(ב) יגיש לנפגע עזרה ראשונה שביכולתו להגיש על פי הכשרתו ;

(ג) יזעיק למקום התאונה את שירותי ההצלה המקצועיים הנחוצים על פי נסיבות המקרה ובין השאר, אמבולנס, משטרה ומכבי אש ;

(ד) ימתין ליד הנפגע עד להגעת שירותי ההצלה המקצועיים ;

(ה) במקום שאין אפשרות לפנות את הנפגע באמבולנס ידאג להעברתו ברכב מתאים אחר לתחנת עזרה ראשונה, לבית חולים או לרופא.

(3) ימסור לשוטר, או לאדם שנפגע או לנוהג רכב אחר המעורב באותה תאונה, או לכל נוסע או אדם שהיה בחברתו של הנפגע, את שמו ומענו, את מספר רשיון הנהיגה ומספר הרישום של הרכב שהוא נוהג בו ושם בעליו ומענו, ויצג לפי דרישתם את רשיון הנהיגה, רשיון הרכב או תעודת הביטוח ואת תעודת הזיהוי שלו אם היא נמצאת ברשותו וירשה להעתיק כל פרט הרשום בהם ;

(4) יודיע מיד ככל האפשר ובאמצעי הקשר המהירים ביותר לתחנת המשטרה הקרובה למקום התאונה על אירועה ויפרט בהודעה את –

(א) שמו ומענו ;

(ב) מקום האירוע ומקום הימצאו הוא, ואם ידוע לו - גם שם האדם שנפגע ולאיזה מקום הועבר לטיפול.

(ב) לא יזיז אדם רכב המעורב בתאונה כאמור בתקנת משנה (א), אלא אם הרשהו שוטר לעשות כן, או אם יש הכרח בכך לצורך הגשת עזרה למעורבים בתאונה זו.

145. (א) נוהג רכב המעורב בתאונה או בפגיעה ברכב אחר, או ברכוש אחר, שאינו רכב, הנמצא על הדרך או סמוך לה,

ונגרם נזק לרכב האחר או לרכוש האמור בלבד, ימסור בו במקום לנוהג הרכב האחר או לבעל הרכוש או לממונה עליו או לשוטר שהזדמן למקום את שמו ומענו, את מספר רשיון הנהיגה שלו ואת מספר הרישום של הרכב שהוא נוהג בו ושם בעליו ומענו, וכן את מספר תעודת הביטוח ושם החברה המבטחת, ויצג לפי דרישתם את התעודות האמורות ואת רשיון הרכב וירשה להעתיק כל פרט הרשום בהם.

(ב) אם כלי הרכב המעורבים בתאונה או בפגיעה והעומדים במקום אירועה גורמים או עלולים לגרום הפרעה לתנועה, יפנו נוהגיהם את הכביש לתנועה חפשית ומיד לאחר מכן ימלאו אחר האמור בתקנת משנה (א).

(ג) **היה הרכב האחר שניזוק עומד ללא השגחה, או שבעל הרכוש או הממונה עליו לא היה במקום** –

(1) ישאיר נוהג הרכב המעורב בתאונה או בפגיעה הודעה בכתב על גבי הרכב שניזוק, במקום בולט לעין, ובמידת האפשר יעשה כן גם לגבי רכוש שניזוק, ובה יפרט את הפרטים הנזכרים בתקנת משנה (א);

(2) יודיע הנוהג ברכב תוך 24 שעות ממועד קרות התאונה לתחנת המשטרה הקרובה למקום התאונה או הפגיעה על אירועה ויפרט שמו ומענו, זולת אם מסר את הפרטים לשוטר שנזדמן במקום ושמו או מספרו של השוטר ידועים לו.

146. נוהג רכב העובר במקום תאונת דרכים שבו נמצא נפגע, ייעצר ולא ימשיך בנסיעתו עד שעשה כל שביכולתו כדי להגיש כל עזרה הדרושה לנפגע או כדי לבוא לעזרתו בהתאם לתקנה 144(א)(2).

3. תקנות תעבורה אחרות

ב.10 - איסור לנהוג בלי רישיון נהיגה :

בעל רכב ומי שהשליטה על הרכב בידו לא ירשה לנהוג ברכב למי שאינו רשאי לפי סעיף קטן (א) לנהוג בו, ובלבד שלא יהיה בעל רכב או מי שהשליטה על הרכב בידו, אחראי בעד נהיגתו על ידי אדם שאינו רשאי לנהוג בו, אם הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי שאותו אדם לא יוכל לנהוג ברכב.

ב.27 אחריות בעל הרכב

(א) נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדתו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי העניין, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן – המחזיק), או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו.

ב.36 הנהוג ברכב ללא רשות בעלו

(א) הנהוג ברכב ללא רשות של בעלו או של המחזיק כדין ברכב, ובלי שהנוהג הוא בעל רישיון נהיגה תקף לאותו סוג רכב, ייפסל בפועל מהחזיק או מקבל רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים, בנוסף על כל עונש אחר שיפסוק בית המשפט,

(ג) בעל רכב או מי שבידו השליטה על רכב, אשר הרשה לאדם אחר לנהוג בו בידועו שהאדם איננו בעל רישיון נהיגה לאותו סוג רכב, דינו - מאסר שלוש שנים בפועל עם או בלי קנס, ואם אותו אדם היה קטין שאיננו יכול לקבל רישיון נהיגה - מאסר חמש שנים עם או בלי קנס.

162 אחריות המחזיק ברכב

(א) בעל הרכב, או מי שהרכב נמצא בשליטתו, לא יורה ולא יניח לנהוג באותו רכב לנהוג בו, להעמידו או להחנותו שלא בהתאם לתקנות, לרבות חוקי עזר, שהותקנו לפי הפקודה.

(ב) כל מקום שהוראות חלק זה מטילות אחריות על נוהג ברכב תחול האחריות גם על בעל הרכב; זולת אם הוכיח בעל הרכב שהעבירה נעשתה בלי ידיעתו והסכמתו או שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע את ביצועה.

160. תידלוק הרכב

לא ימלא אדם את מיכל הדלק של רכב מנועי ולא יסיר את מכסה פתח המיכל, והנוהג ברכב מנועי לא יניח לאחר למלא את המיכל או להסיר את מכסה פתח המיכל –

(1) כל עוד המנוע פועל;

(2) כל עוד הרכב נמצא בקרבת אש, עשן או אדם מעשן;

4. חוק העונשין

סע 22 - אחריות קפידה ושיקפה

(א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות;

343. הסעה בכלי תחבורה מסוכן

מי שביועין או מתוך התרשלות מסיע אדם או גורם להסעתו בכלי תחבורה כשיש חשש לבריאותו של הנוסע מחמת המצב או המטען של כלי התחבורה, דינו - מאסר שלוש שנים,

344. סיכון דרכים

העושה מעשה או אינו נוקט זהירות סבירה בנכס שבהחזקתו או בפיקוחו וגורם בכך סכנה, מכשול או נזק לאדם בדרך ציבורית דינו - מאסר שלוש שנים.